

עֶחָו

הַלְהֵךְ

תרגומי השירה הלירית לעברית מרוסית מאת אדולף גומן
Лирическая поэзия в переводе на иврит Адольфа Гомана

אַרְסֵנִי טַרְקוֹבְסְקִי

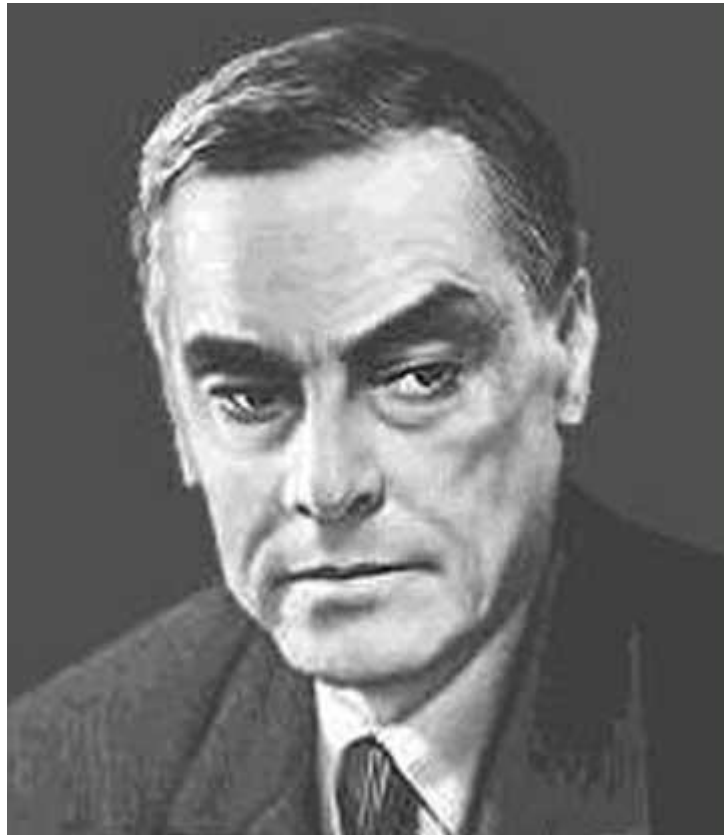
Арсений Тарковский

СТИХИ

שירים

adolf.goman@gmail.com

ארסני טרקובסקי

(1907 – 1989)

Оглавление:	תוכן הענינים:
Об Арсении Тарковском С утра я тебя дожидался вчера Ночной дождь Звёздный каталог Слово На берегу Я учился траве Я прощаюсь со всем Стань самим собой Актёр Пускай меня простит Винсент Ван-Гог Малютка-жизнь Посредине мира Вечерний, сизокрылый Ветер Эвридика Первые свидания Жизнь, жизнь Перед листопадом Вот и лето прошло... И это снилось мне	על ארסני טרקובסקי חפתי לך משעתי-בקר אתמול גשם לילי קטלוג פוכבים מלה בגדה למדתי על דשא אני נפרד מהפל הפה לעצמה שחקן סלח לי, וינסנט ואן גוך חיי-התינוק באמצע העולם ברוך, כחלחל פנפים רוח אורדיקה הפגישות הראשונות חיים, חיים שלכת איה הקיץ חיש תם... היה בחלומי

על ארסני טרקובסקי

ארסני טרקובסקי - משורר ומתרגם רוסי נולד ב-1907 והיה לבן השני בבית. ההורים באותה תקופה התגוררו באוקראינה. אביו, שמקורו באצילים פולניים עניים, שימש פקיד בבנק הציבורי ובמקביל לתפקידו העיקרי, שיתף פעולה עם עיתונים מקומיים. אמא, רומנית מלאום, לימדה רוסית בבית הספר.

אין זה מפתיע שהילד קרא הרבה והחל לכתוב בעצמו שירה. לאחר שסיים בית ספר נסע למוסקבה, לקרוביו ונכנס לקורסים הספרותיים הממלכתיים באיגוד המשוררים.

במהלך שנות הלימודים התקשר טרקובסקי בקביעות עם ג'ורג'י שְׁנֶגְלִי שלימד בקורסים. בעצת חברו הבכיר החל ארסני לתרגם שירים של משוררים מקווקז, קירגיזסטן, טורקמניסטן ורפובליקות אחרות של ברית המועצות. במשך כמה שנים הוא שיתף פעולה עם המערכות של העיתון "גודֹזֶק" וכתב העת "פרוֹז'קטור". הוא כתב מחזות וטקסטים אחרים לרדיו. באמצע שנות השלושים התפרסמו כמה אוספים של תרגומיו. בשנת 1940 הוא התקבל לאיחוד הסופרים של ברית המועצות.

במהלך המלחמה נגד גרמניה ארסני שירת במערכת העיתון של הצבא. הוא גם השתתף בעימותים עם האויב. באחד הקרבות, הוא נפצע קשה ואיבד את רגלו. בשובו לשולחנו המשיך טרקובסקי לעסוק בעבודה ספרותית. הקוראים הכירו אותו היטב כמתרגם. האוסף הראשון משיריו בשם "לפני השלג" יצא רק בשנת 1962, כי המשורר לא רצה להכניס בו שירים על סטלין. לאחר מכן יצאו לאור עוד כמה אוספים נוספים. טרקובסקי הכיר את המשוררים הגדולים כמו אנה אחמטובה, מרינה צבטייבה, אוסיפ מנדלשטם, שהעריכו מאוד את יצירתו. עכשיו הוא נחשב לאחד מהמשוררים הגדולים של התקופה.

ארסני טרקובסקי הוא אביו של אנדרי טרקובסקי, במאי הסרטים הדגול ("סולריס", "סטלקר", "המראה" ועוד). בסרט "המראה" של בנו ארסני טרקובסקי קורא ארבעה משיריו.

מתוך "ויקיפדיה"

С утра я тебя дожидался вчера

С утра я тебя дожидался вчера,
Они догадались, что ты не придешь,
Ты помнишь, какая погода была?
Как в праздник! И я выходил без пальто.

Сегодня пришла, и устроили нам
Какой-то особенно пасмурный день,
И дождь, и особенно поздний час,
И капли бегут по холодным ветвям.

Ни словом унять, ни платком утереть...

1941

Ночной дождь

То были капли дождевые,
Летящие из света в тень.
По воле случая впервые
Мы встретились в ненастный день.
И только радуги в тумане
Вокруг неярких фонарей
Поведали тебе заране
О близости любви моей,
О том, что лето миновало,
Что жизнь тревожна и светла,
И как ты ни жила, но мало,
Так мало на земле жила.
Как слёзы, капли дождевые
Светились на лице твоём,
А я ещё не знал, какие
Безумства мы переживём.

חכתי לך משעת-בקר אתמול

חכתי לך משעת-בקר אתמול.
והם נחשו: לא תבואי בכלל.
היה האויר צח. זוכרת? הכל
כמו חג! ויצאתי לרחוב בלי מעיל.

היום את הגעת, וסדרו לנו יום
גשום וסגריר, מענן במיוחד,
שעה מאחרת, לא כמו תמול שלשום,
והענפים הקרים בטפות.

נבצר במלה לפיס,
במטפחת למחק...

1941

גשם לילי

טפות המים עפו חרש,
מאור לצל, הגשם נע.
על פי מקרה ביום בלי שמש
נפגשנו אז לראשונה.
ורק קשתות באור דלוח
סביב פנסים, טבועים באד,
את סוד אהבתי גלו לך
טָרם הגיע המועד.
על כף שקיץ כבר גווע,
שהחיים הם מטרידים.
ואיך חייית זה לא קובע,
מעט נשארת בין החיים.
כמו בדמעות, היה במים
פרצוף שלך כלו מואר,
ולא ידעתי אז עדין
איזה טרוף נחווה מחר.

Я голос твой далёкий слышу,
Друг другу нам нельзя помочь,
И дождь всю ночь стучит о крышу,
Как и тогда стучал всю ночь.

После 1943 года

Звёздный каталог

До сих пор мне было невдомёк –
Для чего мне звёздный каталог?
В каталоге десять миллионов
Номеров небесных телефонов,
Десять миллионов номеров
Телефонов марев и миров,
Полный свод свечения и мерцанья,
Список абонентов мироздания.
Я-то знаю, как зовут звезду,
Я и телефон её найду,
Пережду я очередь земную,
Поверну я азбуку стальную:
- А-13-40-25.
Я не знаю, где тебя искать.
Запоёт мембрана телефона: -
Отвечает альфа Ориона.
Я в дороге, я теперь звезда,
Я тебя забыла навсегда.
Я звезда - денницына сестрица,
Я тебе не захочу присниться,
До тебя мне дела больше нет.
Позвони мне через триста лет.

1945

שוב מרחוק קולך קולם,
אך לעזר – זה עסק סרק.
הגשם על הגג טופס,
כמו כל הלילה אז דפק.

אחרי 1943

קטלוג כוכבים

לא הייתי עד היום מפנים –
מה זה קטלוג הכוכבים?
יש בו מאה או אולי מאתיים
מיליוני אורות, גרמי שמים,
טלפונים של ערפליזות,
מזלות שונים ועולמות,
זהר והבהוב במלוא השפך,
מנויים של היקום בספר.
אבל יש אחת ברשימה,
אחכה לתור שלי זמן-מה,
וארים מיד את השפופרת,
כדי להתקשר לנהדרת:
– 04861,
אני לא יודע איפה את.
הממברנה לבסוף עונה לי:
שמי הוא אלפא אוריון פורמלי,
ואני חוצה את העולם,
ואתך שכחתי לעולם.
מעתה אני אחות של שחר,
לא תראה אותי חולם עד צחר,
לא אכפת לי כאן ממך, ודאי.
בעוד שש שנות אור חזר אלי.

1945

Слово	מלה
Слово только оболочка, Пленка, звук пустой, но в нем Бьется розовая точка, Станным светится огнем, Бьется жилка, вьется живчик, А тебе и дела нет, Что в сорочке твой счастливчик Появляется на свет. Власть от века есть у слова, И уж если ты поэт И когда пути другого У тебя на свете нет, Не описывай заране Ни сражений, ни любви, Опасайся предсказаний, Смерти лучше не зови! Слово только оболочка, Пленка жребиев людских, На тебя любая строчка Точит нож в стихах твоих. 1945	המלה היא מעטפת, סרט, צליל ריק, אך בפנים נקודה ורודה פועמת וזוהר בה אור מדהים, מתפתל זרעון, מגיע, אך לך זה לא אכפת, שכבן-מזל מופיע בעולם הוא סתם כמעט. למלה עצמה נשמרת. אם אתה המשורר, וכשדרך אין אחרת, אין לך עולם אחר, אל תכתב מראש אף פעם על קרבות, על אהבה, אל תהיה נביא של זעם, אל תקרא למות: "בא"! המלה היא סרט, אחא, גורלות, ההשגחה, כל שורה ספין עליך משחיה בשיר שלך. 1945
На берегу	בגדה
Он у реки сидел на камыше, Накошенном крестьянами на крыши, И тихо было там, а на душе	ישב הוא בגדה על הסופים, שאכרים שמים על גג שפוע, שקט היה מאד שם, ובפנים,

Еще того спокойнее и тише.
 И сапоги он скинул. И когда
 Он в воду ноги опустил, вода
 Заговорила с ним, не понимая,
 Что он не знает языка ее.
 Он думал, что вода - глухонемая
 И бессловесно сонных рыб жилье,
 Что реют над водою коромысла
 И ловят комаров или слепней,
 Что хочешь мыться - мойся, хочешь -
 пей,
 И что в воде другого нету смысла.

И вправду чуден был язык воды,
 Рассказ какой-то про одно и то же,
 На свет звезды, на беглый блеск слюды,
 На предсказание беды похожий.
 И что-то было в ней от детских лет,
 От непривычки мерить жизнь годами,
 И от того, чему названья нет,
 Что по ночам приходит перед снами,
 От грозного, как в ранние года,
 Растительного самоощущенья.

Вот какова была в тот день вода
 И речь ее - без смысла и значенья.

1954

Я учился траве

Я учился траве, раскрывая тетрадь,
 И трава начинала, как флейта, звучать.
 Я ловил соответствие звука и цвета,
 И когда запевала свой гимн стрекоза,

בְּנִשְׁמָתוֹ – יוֹתֵר שָׁקֵט, רְגוּעַ.
 אֶת מִגָּפְיוֹ הוֹרִיד הוּא. וְרִגְלָיו
 הִכְנִיס לַמַּיִם הַקָּרִים, אֵלָיו
 פָּנוּ הֵם, אַךְ בְּלִי יְדִיעָה הוֹלֶמֶת,
 שֶׁהוּא אֵינוֹ מִבִּין בְּכָלֵל אוֹתָם,
 כִּי הוּא חָשַׁב שֶׁהֵם – סְבִיבָה אֶלֶמֶת,
 וְשִׁדְגִים מְמַנְמָמִים אֵינָם
 מְשׁוֹחָחִים, חִיָּה לֹא מְדַבֶּרֶת;
 שְׁפִירִיּוֹת שֶׁם זְבוּבֵי סוּס תּוֹפְסוֹת;
 אֶפְשָׁר לְהִתְרַחֵץ, אֶפְשָׁר
 לִשְׁתּוֹת,
 וְאִין לָהֶם שׁוּם מִשְׁמַעוֹת אַחֶרֶת.

הִיָּתָה שְׁפָתָם זָרָה וּמִשְׁנָה,
 אוֹתוֹ סְפוּר, רַק בְּצוּרָה נִרְחֶבֶת,
 וּלְבָרֵק נְצִיץ, לְאוֹר כּוֹקֵב דּוֹמָה,
 וּלְחֲזוֹת שֶׁל פְּרָעָנוּת קוֹרֶבֶת.
 הִיָּה בָּהּ מִשְׁהוֹ זְכוּר מֵהִילָדוֹת,
 כְּשֶׁלֹּא מֵדֵן חַיִּים עוֹד אֵין מִנִּיעַ,
 דְּבַר שָׁאִין לוֹ שֶׁם וְאִין זְהוּת,
 וְשִׁבְלִיל לִפְנֵי חֲלוּם מוֹפִיעַ,
 כְּמוֹ בְּשָׁנִים הָרֵאשׁוֹנוֹת, נוֹרָא -
 הִרְגָּשׁוֹת שֶׁל צֶמַח. כֹּךְ הַפֶּעַם

נִרְאוּ הַמַּיִם, דְּבוּרָם נִרְאָה
 בְּטֵל, חִסָּר כָּל מִשְׁמַעוֹת וְטַעַם.

1954

למדתי על דשא

כְּשֶׁלִּמְדַּתִּי עַל דָּשָׁא, הַדָּשָׁא הִתְחִיל
 מִדְּפֵי הַמַּחְבֶּרֶת לְשִׁיר כְּמוֹ חֲלִיל.
 שְׁפִירִית כְּמוֹ שְׁבִיט עָפָה מֵעַל הַדֶּרֶךְ,
 שָׁרָה אֶת הַמְנוֹנָה, וְהִיָּתָה הַתְּאֵמָה

Меж зеленых ладов проходя, как комета,
Я-то знал, что любая росинка - слеза.
Знал, что в каждой фасетке огромного ока,
В каждой радуге яркострекочущих крыл
Обитает горящее слово пророка,
И Адамову тайну я чудом открыл.

Я любил свой мучительный труд, эту кладку
Слов, скрепленных их собственным светом, загадку
Смутных чувств и простую разгадку ума,
В слове п р а в д а мне виделась правда сама,
Был язык мой правдив, как спектральный анализ,
А слова у меня под ногами валялись.

И еще я скажу: собеседник мой прав,
В четверть шума я слышал, в полсвета я видел,
Но зато не унизив ни близких, ни трав,
Равнодушием отчей земли не обидел,
И пока на земле я работал, приняв
Дар студеной воды и пахучего хлеба,
Надо мною стояло бездонное небо,
Звезды падали мне на рукав.

1956

Я прощаюсь со всем

Я прощаюсь со всем, чем когда-то я был
И что я презирал, ненавидел, любил.
Начинается новая жизнь для меня,
И прощаюсь я с кожей вчерашнего дня.
Больше я от себя не желаю вестей
И прощаюсь с собою до мозга костей,
И уже наконец над собою стою,
Отделяю постылую душу мою,
В пустоте оставляю себя самого,

בֵּין צְלִילִים לְבִין צָבַע, וְשֶׁר כָּל הַפֶּרֶח,
אֲךָ יָדַעְתִּי שֶׁכָּל טַפַּת טֵל הִיא דְּמָעָה.
בְּעֵינָהּ הַגְּדוּלָּה שֶׁל הַדְּמוּת הָעוֹבְרָת,
בְּכָל קִשְׁת כִּנּוּפִיהּ נוֹצֶצֶת, אֲמָנָם,
גַּם שׁוֹכֶנֶת מְלֵת הַנְּבִיא הַבוֹעֶרֶת,
וְגִלְיָתִי בְּנֵס אֶת סוּדוֹ שֶׁל אָדָם.

וְאֶהְבֹּתִי עֵמֶל, עֲבוּדָה מִיִּסְרָת,
אֶת שִׁכְבַּת הַמַּלְיָם בְּאוֹרָה מְצֻטְבֶּרֶת,
אֶת חִידַת רִגְשׁוֹת, אֶת פְּתָרוֹן הַבִּינָה,
בְּמִלָּה הָאֵמֶת - הָאֵמֶת הַכִּנּוּה;
כְּמוֹ נִתּוּחַ סִפְקוֹטְרָלִי הִיְתָה מְדִיקָת
אֲזִ שְׁפֹתַי, בְּאוֹצֵר הַמַּלְיָם מִפְּנִיקָת.

עוֹד אֲגִיד: בֵּן שִׁיחִי הוּא צוֹדֵק לְהַפְּלִיא:
רֶבַע רַעַשׁ שְׁמַעְתִּי, חֲצִי אוֹר רָאִיתִי, -
אֲבָל גַּם לֹא הִשְׁפַּלְתִּי אֶף אִישׁ, בֶּן עַמִּי,
בְּאַדְמַת אֲבוֹתַי כְּאִישׁ לֹא פָגַעְתִּי,
וּבְעֵד עֵמֶלִי הִקְשָׁה נָפַל לִי
שִׁי שֶׁל מִים קָרִים וְרִיחוֹ שֶׁל הַלֶּחֶם,
הַשָּׁמַיִם עֹמְדוֹ תְּהוֹמִיִּים, עַל הַשָּׁכָם
כּוֹכְבִּים נָפְלוּ, עַל שְׂרוּוֹלִי.

1956

אני נפרד מהכל

מִכָּל מָה שֶׁהִיְיָתִי אֲנִי בְּעֶבֶר,
שִׁשְׁנָאִתִּי וְבִזְתִּי, נִפְרָד אֲנִי כָּבֵר,
הַחַיִּים מִחֲדָשׁ מִתְחִילִים עֲבוּרִי
מִהַעוֹר שֶׁל אֶתְמוֹל אֶפְרָד, מַעוּרִי.
מַעֲצָמִי גַם - עַד לְשֵׁד בְּתוֹךְ עֲצָמוֹתִי,
וְאֲנִי לֹא רוֹצֶה כָּבֵר לְשִׁמְעַע עָלַי.
וְעוֹמֵד אֲנִי מֵעַל עֲצָמִי בְּלִי תְּנוּעָה,
וּמִפְּרִיד מַעֲצָמִי אֶת נִפְשִׁי הַשְּׁנוּאָה,
וּמִשְׁאִיר אֶת עֲצָמִי בְּרִיק - זֶר לִי הָאִישׁ -

Равнодушно смотрю на себя — на него.
 Здравствуй, здравствуй, моя ледяная броня,
 Здравствуй, хлеб без меня и вино без меня,
 Сновидения ночи и бабочки дня,
 Здравствуй, всё без меня и вы все без меня!
 Я читаю страницы неписанных книг,
 Слышу круглого яблока круглый язык,
 Слышу белого облака белую речь,
 Но ни слова для вас не умею сберечь,
 Потому что сосудом скудельным я был.
 И не знаю, зачем сам себя я разбил.
 Больше сферы подвижной в руке не держу
 И ни слова без слова я вам не скажу.
 А когда-то во мне находили слова
 Люди, рыбы и камни, листва и трава.

1957

Стань самим собой

Werde der du bist.
 Гёте

Когда тебе придётся туго,
 Найдёшь и сто рублей и друга.
 Себя найти куда трудней,
 Чем друга или сто рублей.
 Ты вывернешься наизнанку,
 Себя обшаришь спозаранку,
 В одно смешаешь явь и сны,
 Увидишь мир со стороны.
 И всё и всех найдешь в порядке.
 А ты — как ряженный на святки —
 Играешь в прятки сам с собой,
 С твоим искусством и судьбой.

ומביט בעצמי במבט די אדיש.
 לחלום בלעדי, לפרפר הנחמד,
 לרקיק בלעדי וליין – הידד!
 לשריון מהקרח הידד, לכלם,
 ולכל בלעדי, והידד לעולם!
 אדפדף בספרים שעוד לא נכתבים
 ואשמע ספורי תפוחים עגולים,
 אאזין לענן הלבן הנואם,
 אך נבצר מלשמר לו מלה בשבילכם,
 כי הייתי כלי חרס מספן וחלש,
 את עצמי – בשביל מה? - כבר שברתי ממש.
 הכדור הנע לא בידי כבר מזמן,
 לא אגיד לו מלה בלי מלה כאמן...
 אבל פעם היו בי מלות אהבה
 לדגים, אנשים, אבנים ועלוה.

1957

הפך לעצמך

Werde der du bist
 גתה
 (*
 כשבצרות אתה שוקע,
 תמצא מאות רובל ורע;
 את עצמך - קשה יותר,
 מאשר כסף וחבר.
 אתה תתחיל לחקר בקרב
 מקדם בבקר עד הערב,
 תבחש חלום עם מציאות,
 ויראה הכל פשוט,
 הכל בסדר ופורח.
 כמו מתחפש לחג שמח,
 תתחיל משחק עם עצמך,
 אמנותך וגורלך.

В чужом костюме ходит Гамлет
 И кое-что про что-то мямлит,-
 Он хочет Моиси играть,
 А не врагов отца карать.
 Из миллиона вероятий
 Тебе одно придется кстати,
 Но не даётся, как назло
 Твое заветное число.
 Загородил полнеба гений,
 Не по тебе его ступени,
 Но даже под его стопой
 Ты должен стать самим собой.
 Найдешь и у пророка слово,
 Но слово лучше у немого,
 И ярче краска у слепца,
 Когда отыскан угол зренья
 И ты при вспышки озаренья
 Собой угадан до конца.

1957

Актёр

Всё кончается, как по звонку,
 На убогой театральной сцене
 Дранкой вверх несут мою тоску -
 Душные лиловые сирени.
 Я стою хмелён и одинок,
 Будто нищий над своею шапкой,
 А моя любимая со щёк
 Маков цвет стирает сальной тряпкой.
 Я искусство ваше презирал.
 С чем ещё мне жизнь сравнить, скажите,

מְעִיל שֶׁל זָר מְלַבֵּשׁ עַל הַמָּלֵט,
 דִּבְרִיו לֹא מוֹבְנִים לְגַמְרִי;
 מִשָּׁה - חֲלוּם שֶׁל תַּפְקִידִיו,
 וְלֹא רוֹצֵחַ אוֹיְבָיו.
 מִלִּיּוֹן אֶפְשָׁרוּיּוֹת יוֹדֵעַ,
 רַק לֹאחֶת אֶתָּה כָּמָה,
 אֲךָ לֹא מוֹפִיעַ הַמַּסָּפֵר,
 אֲשֶׁר לָךְ כָּל כֶּף יָקָר.
 גֵּאוֹן חוֹסֵם חֲצִי שָׁמַיִם,
 אֶתָּה גַּמְד מוֹלֹו בִּינְתַיִם;
 אֲךָ גַּם מִתַּחַת לְרַגְלֹו
 אַל תִּהְפֹּךְ לִצֵּל שָׁלוֹ.
 דִּבֵּר הַנְּבִיא דִּבֵּר גְּבוּהָ, -
 אֶת הָאֵלִם מוֹטֵב לְשִׁמְעַ,
 וְצָבַע שֶׁל עוֹר הוּא טוֹב,
 בָּאוֹר הַהִבְרָקָה אִי-פָעַם
 תִּמְצָא אֶת אֶת הַזְּיוֹת וְטַעַם,
 תִּמְצָא אֶת עֲצָמָךְ בְּסוֹף.

1957

(* פתגם רוסי: שיהיו לך לא מאה רובל, אלא מאה חברים

שחקן

תם הכל לצליל פַּעֲמוֹנִים,
 על בִּמָּה שֶׁל תִּיאָטְרוֹן זְנִים
 אֶת גַּעְגּוּעֵי הַפּוֹךְ נוֹשְׂאִים -
 זָר פָּרְחֵי לִילָה סָגֵל מַצְחִים.
 וְאֲנִי עוֹמֵד בּוֹדֵד, שָׁפוֹר,
 כְּמוֹ קִבְצָן מַעַל לְכוֹבַע סָרְג;
 עַם סְמֶרְטוּט מוֹחֶקֶת מִהַעוֹר
 אֶהוֹבָה שְׁלִי צֵל צָבַע-פָּרָג.
 וְאֶמְנוּתְכֶם בִּישָׁה אוֹתִי:
 מִה שְׁוִים חַיִּים שְׁלִי, עֲנֵה לִי,

Если кто-то роль мою сыграл
На вертушке роковых событий?
Где же ты, счастливый мой двойник?
Ты, видать, увёл меня с собою,
Потому что здесь чужой старик
Ссорится у зеркала с судьбою.

1958

Пускай меня простит Винсент Ван-Гог

Пускай меня простит Винсент Ван-Гог
За то, что я помочь ему не мог,
За то, что я травы ему под ноги
Не постелил на выжженной дороге,
За то, что я не развязал шнурков
Его крестьянских пыльных башмаков,
За то, что в зной не дал ему напиться,
Не помешал в больнице застрелиться.
Стою себе, а надо мной навис
Закрученный, как пламя, кипарис.
Лимонный крон и тёмно-голубое, —
Без них не стал бы я самим собою;
Унизил бы я собственную речь,
Когда б чужую ношу сбросил с плеч.
А эта грубость ангела, с какою
Он свой мазок роднит с моей строкою,
Ведёт и вас через его зрачок
Туда, где дышит звёздами Ван-Гог.

1958

Малютка-жизнь

Я жизнь люблю и умереть боюсь.

אם אחר שחק את תפקידי
על רולטה של משחק פטלי?
אתה פה, כפיל שמח, לא?
כנראה, אותי לקחת יחד:
כאן זקן זר רב עם גורלו
מול ראוי-אפור נסדק בפחד.

1958

סלח לי, וינסנט ואן גוך

סלח לי, וינסנט ואן גוך! אמן, סליחה,
שלא יכולתי לעזור לך,
שלא הצעתי עשב לרגליך
בדרך-אפר הקשה גם ככה,
שלא התרתי גם את השורכים
בנעלים של האפרים,
ושלשטות בחום גם לא נתתי,
ובעצמו לירות גם לא מנעתי...
אני עומד, ומעליי תליי
הברוש, אשר כלהב נר נטוי.
גוני לימון, כחול כה הערכתי:
בעזרתם גם לעצמי הפכתי;
את מלותי הייתי אז משפיל,
אם נטל האמן הייתי רק מפיל.
הוא בגסות מכחול, מלאך, יודע
לקשר את שורותי אליו; שנות מאה
תוך אישונו מוביל הוא גם אתכם,
לשם שהוא בכוכבים נושם.

1958

חיי-התינוק

אני אוהב לחיות ומפחד למות,

Взглянули бы, как я под током бьюсь И гнусь, как язь в руках у рыболова, Когда я перевоплощаюсь в слово. Но я не рыба и не рыболов. И я из обитателей углов, Похожий на Раскольников с виду. Как скрипку, я держу свою обиду. Терзай меня - не изменюсь в лице. Жизнь хороша, особенно в конце, Хоть под дождем и без гроша в кармане, Хоть в Судный день - с иголкой в гортани. А! Этот сон! Малютка-жизнь, дыши, Возьми мои последние гроши, Не отпускай меня вниз головою В пространство мировое, шаровое!	כְּמוֹ מִתְחַבֵּט בַּזָּרֵם שְׂבֻחוֹט, כְּמוֹ דָּג עַל הַחֲכָה מִחוּץ לַמַּיִם, כְּשֶׁלְמִלָּה אֲנִי הוֹפֵךְ בִּינְתִימִים. אֲנִי לֹא דָג, לֹא חֵי בִּנְהָרוֹת. אֲנִי מִסּוּג יוֹשְׁבִים בְּתוֹךְ פְּנוֹת, דּוֹמָה לַמְּבַקֵּשׁ נִחְבֵּא קוֹדֵחַ, וְכֵמוֹ כְּנוֹר, אֶת עֶלְבוֹנִי לוֹקֵחַ. לֹא אֲשַׁנֶּה פָּנִים, אִם תִּתְאַכְזֵר לְרֹדְךָ, כִּי הַחַיִּים טוֹבִים, וְבְמִיָּחַד בְּסוֹף - בְּגֶשֶׁם, בְּלִי פְרוּטָה, בְּרַעַב וּבְפַחַד, בְּיוֹם הַדִּין - עִם עֵין נְקוּב מַחֲט. הֵה! זֶה חִלּוֹם! חַיִּים קִטְנִים, נִשְׁמּוּ! קָחוּ כָּל פְּרוּטוֹת שְׁלִי, אֶל תִּתְבַּיְּשׁוּ, אֶל תִּשְׁלַכּוּ אוֹתִי רַגְלִים מַעֲלָה לְמַרְחֵבִי תִּבֵּל דּוֹהֶרֶת הַלָּאָה!
1958	1958
Посредине мира	בְּאֶמְצַע הָעוֹלָם
Я человек, я посредине мира, За мною мириады инфузорий, Передо мною мириады звёзд. Я между ними лёг во весь свой рост – Два берега связующее море, Два космоса соединивший мост. Я Нестор, летописец мезозоя, Времён грядущих я Иеремия. Держа в руках часы и календарь, Я в будущее втянут, как Россия, И прошлое клянущ, как нищий царь.	הַנָּנִי, בֶּן-אָדָם בְּאֶמְצַע הָעוֹלָם. מֵאַחֲרֵי מַמְלַכֶּת חִידָקִים רוֹחֶשֶׁת, וְלִפְנֵי אֵינֶסוֹף קְבוּצוֹת שֶׁל כּוֹכָבִים. אֲנִי שׁוֹכֵב, נִמְתָּח לִי בְּנוֹחוֹת בְּפָנִים - יָמָה, קוֹשֶׁרֶת בֵּין יִבְשֶׁת לִיבְשֶׁת, אֲנִי - הַגֶּשֶׁר בֵּין שְׁנֵי יְקוּמִים גְּדוֹלִים. אֲנִי כּוֹתֵב תּוֹלְדוֹת מְזוֹזוֹאִיקוֹן, לְעֵת שְׁעוֹד יְבוֹא הַנָּנִי יְרֵמְיָהוּ. שְׁעוֹן וְלוֹחַ הַשָּׁנָה מַחְזִיק אֲנִי, עַל הָעֵתִיד שֶׁל רוֹסְיָה יוֹדֵעַ מָה הוּא, וּמְקַלֵּל אֶת הָעֶבֶר כְּמוֹ צָאֵר עֲנִי.

Я больше мертвецов о смерти знаю,
Я из живого самое живое.
И – боже мой! – какой-то мотылёк,
Как девочка, смеётся надо мною,
Как золотого шёлка лоскуток.

1958

Вечерний, сизокрылый

Вечерний, сизокрылый,
Благословенный свет!
Я словно из могилы
Смотрю тебе вослед.
Благодарю за каждый
Глоток воды живой,
В часы последней жажды
Подаренный тобой,
За каждое движение
Твоих прохладных рук,
За то, что утешенья
Не нахожу вокруг,
За то, что ты надежды
Уводишь, уходя,
И ткань твоей одежды
Из ветра и дождя.

1958

Ветер

Душа моя затосковала ночью.

יותר מהמתים יודע על המות,
בין החיים אני חי ותמיד נוכח.
ו- האדון של מעלה! - איזה עש עכשיו
כאן, כמו ילדה, צחק עלי, פורח,
כמו חתיכה של משי, שפלה זהב.

1958

ברוך, כחלחל כנפים

ברוך, כחלחל כנפים
בשעת הערב אור!
אני תולה עינים
אליו כמו מבור.
תודה על כל טפונת
המים החיים
בשעת צמא - מתנת
בערב החיים.
על כל תנועת ידיך
קרירות, על הקסמה,
על כך שבלעדך
אין לי שום נחמה.
שכל תקוות וכוון
את מוציאה אתך.
מגשם ומרוח
הבד של שמלתך.

1958

רוח

משממון סבלה נפשי בלילה.

А я любил изорванную в клочья,
Исхлестанную ветром темноту
И звезды, брезжащие на лету.
Над мокрыми сентябрьскими садами,
Как бабочки с незрячими глазами,
И на цыганской масляной реке
Шатучий мост, и женщину в платке,
Спадавшем с плеч над медленной водою,
И эти руки как перед бедою.

И кажется, она была жива,
Жива, как прежде, но ее слова
Из влажных Л теперь не означали
Ни счастья, ни желаний, ни печали,
И больше мысль не связывала их,
Как повелось на свете у живых.

Слова горели, как под ветром свечи,
И гасли, словно ей легло на плечи
Все горе всех времен. Мы рядом шли,
Но этой горькой, как полынь, земли
Она уже стопами не касалась
И мне живою больше не казалась.

Когда-то имя было у нее.

Сентябрьский ветер и ко мне в жилье
Врывается –
то лязгает замками,
То волосы мне трогает руками.

1959

כי אז היה החֶשֶׁךְ מִיחֹל לָהּ,
קְרוּעַ מֵהָרוּחַ לְגִזְרִים,
וְכוֹכָבִים מְנַצְנְצִים עֶפִים,
כְּמוֹ פְּרָפְרִים קֹטְנִים סוּמִי עֵינַיִם,
מַעַל גְּנֵי סִפְטִמְבֶּר בְּתוֹךְ מַיִם.
אֶהְבְּתִי אֶת הַגֶּשֶׁר הָרוֹפֵף,
אֶת הָאִשָּׁה מַעַל לְגַל עֵיף,
מְטַפַּחַת שְׂיָרְדָה אֶז מִכְתָּפֶיהָ,
וְכִמוֹ לִפְנֵי צָרָה גְדוֹלָה - יְדִיהָ.

היא כְּאִשָּׁה חַיָּה, בְּרִיאָה הֵיטֵהָ,
כְּמוֹ קֹדֶם, אֶךְ מַלִּים נִשְׁהִי בְטָאָה,
עִם צִלִּיל ה"ל" הַלֵּחַ, אִמְרָה בְּעֶצֶם
בְּלִי אִשֶּׁר, בְּלִי תִשׁוּקָה גְדוֹלָה, בְּלִי עֶצֶב.
שֶׁרָעַף לָהֶם כָּבֵד לֹא נָתַן חֲזוֹק,
כְּמוֹ שֶׁתְּמִיד בֵּין הַחַיִּים נְהוּג.

וְהַמַּלִּים, דּוֹמוֹת לְנֵר בְּרוּחַ,
כָּבוּ, כָּאֵלוּ הִיא נִשְׁאָה כְּלוּחַ
אֶת צַעַר הָעוֹלָם, קִשָּׁה נוֹרָא.
בְּאֻדָּמָה, כְּמוֹ לַעֲנָה מְרָה,
בְּכַף רִגְלָהּ הִיא לֹא הֵיטֵה נּוֹגַעַת,
דּוֹמָה לְמֵתָה אוֹ עֶכְשָׁיו גּוֹנוּעַת.

הִיָּה לָהּ פָּעַם שֵׁם יְדוּעַ לִי...

רוּחַ סִפְטִמְבֶּר לְמִשְׁכָּן שְׁלִי
פּוֹרֵץ –
אֶת הַמְּנוּעוּל פּוֹרֵעַ,
אוֹ בִּידָה בְּשַׁעְרֵי נּוֹגַעַ.

1959

Эвרידיка	אורידיקה
У человека тело Одно, как одиночка, Душе осточертела Сплошная оболочка С ушами и глазами Величиной в пятак И кожей - шрам на шраме, Надетой на костяк.	גוף האדם, בעצם, כמו תא בבית-הכלא, לנפש כבר נמאס שם, כי הקלפה כובלת: אזנים ועינים בגדל של פרוטות ועור על הקרביים כלו בצלקות.
Летит сквозь роговицу В небесную криницу, На ледяную спицу, На птичью колесницу И слышит сквозь решетку Живой тюрьмы своей Лесов и нив трещотку, Трубу семи морей.	משם מצאה לה דרך שממה לירח על מחט של הקרח, כמו היונה משוכה, שומעת מהשער, כשהיא עדין בפנים, את מקושית היער וחצוצרת ימים.
Душе грешно без тела, Как телу без сорочки,- Ни помысла, ни дела, Ни замысла, ни строчки. Загадка без разгадки: Кто возвратится вспять, Сплясав на той площадке, Где некому плясать?	חוטאת בלי גוף הנפש, כמו גוף ללא אדרת, - בלי מעש, ובלי רגש, ובלי שורה משלמת. חידה שאין הסבר לה: מי יחזר כעת לרקד על קצה הסלע, ששם אין אף רוקד?
И снится мне другая Душа, в другой одежде: Горит, перебегая От робости к надежде, Огнем, как спирт, без тени Уходит по земле, На память гроздь сирени	בחלומי אחרת, אחר לנפש בגד: היא מתקנה עוברת לבישנות, בוערת, כמו כהל, דמוות פטלית יוצאת בלי צל – לאן? מזכרת משאירה לי -

Оставив на столе. Дитя, беги, не сетуй Над Эвридикой бедной И палочкой по свету Гони свой обруч медный, Пока хоть в четверть слуха В ответ на каждый шаг И весело и сухо Земля шумит в ушах. 1961 Первые свидания Свиданий наших каждое мгновенье Мы праздновали, как богоявление, Одни на целом свете. Ты была Смелей и легче птичьего крыла, По лестнице, как головокруженье, Через ступень сбегала и вела Сквозь влажную сирень в свои владенья С той стороны зеркального стекла. Когда настала ночь, была мне милость Дарована, алтарные врата Отворены, и в темноте светилась И медленно клонилась нагота, И, просыпаясь: "Будь благословенна!" - Я говорил и знал, что дерзновенно Мое благословенье: ты спала, И тронуть веки синевой вселенной К тебе сирень тянулась со стола, И синевую тронутые веки Спокойны были, и рука тепла.	לילך על השלחן. ילדי, רוח, אל תשמיע קינה על אורידיקה, עם מקלונך תניע רחוק על פני הקרקע, כל עוד נשמע, לו חרש, מגיב לצעדך מלא רוחות ויבש הקרקע בשמחה. 1961 הפגישות הראשונות חגגנו כל דקה של פגישתנו, כמו התגלות אלה לידנו. לבד בכל תבל. היית כמו אור, נועזת וקלה מכנף צפור, בלי לעצר פוסחת, כמו סחרחרת, על מדרגות ומובילה אותי דרך לילך לנחלה נסתרת בצד המהפך של הראי. הגיע ליל שקט עם הירח, רחמת עלי, וכשאורו פחט, לאור גופך אז שער המזבח נפתח, מערומים נטעו לאט, ו"תברך!" – בזמן שהתעוררתי, (ידעתי שנועז מדי) אמרתי; ישנת. וזרד הלילך עליה מהשלחן אליך, וראיתי: נושא הוא תכלת של תבל כלה. לעפעפים הכחלים נגעתי - הם רגועים, היד חמה, לחה.
---	---

А в хрустале пульсировали реки,
Дымились горы, брезжили моря,
И ты держала сферу на ладони
Хрустальную, и ты спала на троне,
И - боже правый! - ты была моя.
Ты пробудилась и преобразила
Вседневный человеческий словарь,
И речь по горло полнозвучной силой
Наполнилась, и слово ты раскрыло
Свой новый смысл и означало царь.

На свете все преобразилось, даже
Простые вещи - таз, кувшин,- когда
Стояла между нами, как на страже,
Слоистая и твердая вода.

Нас повело неведомо куда.
Пред нами расступались, как миражи,
Построенные чудом города,
Сама ложилась мята нам под ноги,
И птицам с нами было по дороге,
И рыбы подымались по реке,
И небо развернулось пред глазами...
Когда судьба по следу шла за нами,
Как сумасшедший с бритвою в руке.

1962

Жизнь, жизнь

*)

I

Предчувствиям не верю, и примет
Я не боюсь. Ни клеветы, ни яда

אז פֿעמוּ בגביש נהר וגֶשֶׁם,
ההר עשן, הַיָּם נצנץ, הפֿליא,
כדור הגביש בכף יֵדך פֿורח;
יִשְׁנֶת על כֶּס מלכות כלו זורח,
וְ- אֱלֹהִים! - הִיִּית כֻּלָּךְ שְׁלִי.
שָׁעָה חולֶפֶת וְאַתָּה מִתְעוֹרֶרֶת,
כָּל הַמַּלּוֹן עֲכָשִׁיו כָּבֵר הַשְׁתַּנָּה,
וְהַדְּבוּר שֶׁח בְּעוֹצְמָה גוֹבֶרֶת,
וּלְמַלָּה "אַתָּה" מִשְׁמַעוֹת אַחֲרֶת:
"הַמֶּלֶךְ" - בַּתְּכִלִּית הַחֲדָשָׁה.

כָּל הָעוֹלָם גַּם הַשְׁתַּנָּה לְגַמְרִי,
אֶפְלוּ כֵד, אֲגֹן - דְּבָרִים פְּשׁוּטִים;
עֲמָדוֹ בִּינּוֹ, כְּמוֹ מִשְׁמֵר הַלֵּילָה,
הַמַּיִם בְּשִׁכְבוֹת הַמוֹצָקִים.

אֲנַחְנוּ נִמְשְׁכוּ לֹלֵא יְדוּעַ.
וּנְפִתְחוּ פְּמָאוֹם, כְּמוֹ תַעֲתוּעַ,
עָרִים, אֲשֶׁר נִבְנוּ בְּאַרְח נֹס.
נִשְׁקֵב מִתַּחַת לְרִגְלָךְ כָּל פֶּרֶח,
הַצִּפְרִים חִלְקוּ אֶתְנוּ דֶּרֶךְ,
שָׁחוּ דָגִים בְּזֶרֶם - לְעַמַּת,
שָׁמַיִם נִפְרְשׁוּ אֶז לְעֵינֵינוּ...
כְּשֶׁהַגּוֹרֵל עָקֵב שֵׁם אַחֲרֵינוּ,
כְּמוֹ מְטָרֶף עִם תַּעַר חַד בִּיד.

1962

חיים, חיים

(*)

I

אֵין טַעַם כָּלֵל בְּנִבּוּאוֹת חֲנָם,
בָּאוֹת הָרַע. מְלַעַז וּמֵאָרֶס

Я не бегу. На свете смерти нет:
Бессмертны все. Бессмертно всё. Не надо
Бояться смерти ни в семнадцать лет,
Ни в семьдесят. Есть только явь и свет,
Ни тьмы, ни смерти нет на этом свете.
Мы все уже на берегу морском,
И я из тех, кто выбирает сети,
Когда идёт бессмертье косяком.

II

Живите в доме – и не рухнет дом.
Я вызову любое из столетий,
Войду в него и дом построю в нём.
Вот почему со мною ваши дети
И жёны ваши за одним столом, –
А стол один и прадеду и внуку:
Грядущее свершается сейчас,
И если я приподымаю руку,
Все пять лучей останутся у вас.
Я каждый день минувшего, как крепью,
Ключицами своими подпирал,
Измерил время землемерной цепью
И сквозь него прошёл, как сквозь Урал.

III **)

Я век себе по росту подбирал.
Мы шли на юг, держали пыль над степью;
Бурьян чадил; кузнечик баловал,
Подковы трогал усом, и пророчил,
И гибелью грозил мне, как монах.
Судьбу свою к седлу я приторочил;
Я и сейчас в грядущих временах,
Как мальчик, привстаю на стременах.

לא נסתי. כי אין מות בעולם:
הכל, כלנו בני אלמות. תכלס
בפחד אין – אם זה בנערות,
אם זה בגיל שבעים. יש מציאות,
אין מות בעולם, רק אור וקשט.
כלנו כמו על שפת הים מלח,
אני מאלה שמונשים ברשת,
כשהאלמות מגיעה בסף.

II

גורו בבית - ולא יתמוטט.
לכל אחת מהמאות אגיע,
ובתוכה אבנה לי בית-מופת.
אתי ילדיכם איפה שאופיע,
ונשותיכם באותו שלחן, -
עם סבא רבא ועם נכד יחד:
והעתיד כבר מתרחש, מוכן,
ואם ארים רק את ידי בנחת,
כל עשר הקרנות יאירו כאן.
בעצמות הבריו לתפארת
החזקתי כבר כל יום מהעבר,
מדדתי את הזמן עם השרשרת,
דרך עברתי, כמו דרך ההר.

III

(**
למדוּתי בחרתי את המאה.
הלכנו לדרום בערבה;
חרול עשן; חגב היה נוגע
קל בפרסות סוסי במחושיו,
אים עלי במות, כמו נזיר.
את גורלי קשרתי לאופף;
וגם כעת בזמן הבא תכופות,
כמו ילד, אני קם במשנורות.

Мне моего бессмертия довольно,
Чтоб кровь моя из века в век текла.
За верный угол ровного тепла
Я жизнью заплатил бы своевольно,
Когда б её летучая игла
Меня, как нить, по свету не вела.

1965 г.

*) Ахматова и Тарковский познакомились в 1946 году, когда поэтесса выступала в Колонном зале Москвы. Уже при первой встрече Анна Андреевна высоко оценила талант и ум Арсения Александровича, присущее ему непревзойденное знание русской и мировой культуры. Кроме того, ей очень нравились его стихотворения. Двух поэтов связывала крепкая дружба. Они нередко посвящали друг другу произведения. Именно для Ахматовой Тарковский написал «Жизнь, жизнь» в 1965 году. В то время Анна Андреевна чувствовала приближение смерти и боялась ее прихода. Рассматриваемый текст – попытка успокоить великую поэтессу.

Стихотворение «Жизнь, жизнь» звучит в картине «Зеркало», снятой сыном Арсения Александровича – Андреем Тарковским. На экраны эта во многом автобиографическая лента вышла в 1974 году.

<https://pishi-stihi.ru/zhizn-zhizn-tarkovskij.html>

**) В молодости А.Тарковский участвовал в гражданской войне в годы установления советской власти на Украине

Перед листопадом

Все разошлись. На прощанье осталась
Оторопь жёлтой листвы за окном,
Вот и осталась мне самая малость
Шороха осени в доме моём.
Выпало лето холодной иголкой
Из онемелой руки тишины
И запропало в потёмках за полкой,

די באלמות זו המשתרעת:
דמי יזרם מאמש לעתיד.
בעד פנה קטנה של חום אחיד
את כל חיי מוכן לתת בלי רעד,
אבל הקרן שלהם תמיד
לי את דרכי האירה, כמו לפיד.

1965

(*) אנה אחמטובה וטרקובסקי נפגשו ב-1946 כשהמשוררת הגדולה הופיעה במוסקבה. כבר בפגישה הראשונה, היא העריכה מאוד את הכישרון של טרקובסקי, את הידע שלו בתרבות הרוסית והעולמית. בנוסף, היא מאוד אהבה את השירים שלו. שני המשוררים היו קשורים בידידות חזקה. לעתים קרובות הם הקדישו יצירות זה לזה. עבור אחמטובה כתב טרקובסקי את "חיים, חיים" ב-1965. באותה תקופה, אחמטובה הרגישה את התקרבות המוות ופחדה מבואו. הטקסט המדובר הוא ניסיון להרגיע אותה. השיר "חיים, חיים" נשמע בסרט "המראה", שצולם על ידי בנו של ארסני - אנדריי טרקובסקי. במובנים רבים היה סרט זה יצירה אוטוביוגרפית (1974).

(**) בצעירותו השתתף ארסני טרקובסקי במלחמת האזרחים בשנות הקמת השלטון הסובייטי באוקראינה.

שלכת

כל האוֹרְחִים הִתְפָּזְרוּ וְהַשְׁאִירוּ
פֶּחַד עֲלוֹהַ צְהָבָה בְּחֵלּוֹן,
שֶׁהֶעֱצִים מְלֵאֵי רֵעַד הַשִּׁילוּ,
וְרִשְׁרוּשׁ סִתְיוֹ בְּבִיתִי הַקָּטָן .
תָּם כָּבֵר הַקִּיץ, נָפַל הוּא כְּמוֹ מַחֲט
מִיַּד הַשֶּׁקֶט הַקָּר, וְנִגְמַר
בְּאֶפְלָה הַסְּמִיכָה הַנִּשְׁכַּחַת

За штукатуркой мышиной стены.
Если считаться начнём, я не вправе
Даже на этот пожар за окном.
Верно, ещё рассыпается гравий
Под осторожным её каблуком.
Там, в законном тревожном покое,
Вне моего бытия и жилья,
В жёлтом, и синем, и красном — на что ей
Память моя? Что ей память моя?

1966

Вот и лето прошло...

Вот и лето прошло,
Словно и не бывало.
На пригреве тепло.
Только этого мало.

Всё, что сбыться могло,
Мне, как лист пятипалый,
Прямо в руки легло,
Только этого мало.

Понапрасну ни зло,
Ни добро не пропало,
Всё горело светло,
Только этого мало.

Жизнь брала под крыло,
Берегла и спасала,
Мне и вправду везло.
Только этого мало.

Листьев не обожгло,

מאַחֲרֵי עֵץ שֶׁל קִיר הָעֶכְבֵּר.
לְמַעֲשֶׂה, אֵין לִי שׁוּם זְכוּת (מֵאֵין?)
לְבַעֲלוֹת עַל הָאֵשׁ הַבֹּהִיר.
עוֹד הֶחָצֵץ מִתְפֹּרֵר שָׁם עֲדִין
בְּנִגְיַעַת הָעֶקֶב הַזֹּהִיר.
וּבַחֲרָשָׁה הַמִּדְאָגָת, כְּמוֹ קֶדֶם,
מִחוּץ לְבַיִת, מִחוּץ לַחַיִּי
שָׁם בְּצֶהָב, בְּכָחַל וּבָאֲדָם
כָּלוּם לֹא שָׁוָה כָּבֵד הַזֵּכֶר עָלַי.

1966

אֵיךְ הִקְיֵץ חִישׁ תָּם...

אֵיךְ הִקְיֵץ חִישׁ תָּם,
כְּבִיכּוֹל לֹא הִגִּיעַ.
עַל הַתֵּל עוֹד דִּי חָם,
רַק שְׁזָה לֹא מִשְׁבִּיעַ.

מָה שֶׁבָּא לְעוֹלָם,
כְּמוֹ עָלִים, בְּמִפְתִּיעַ
בִּידֵי נַעֲרָם,
רַק שְׁזָה לֹא מִשְׁבִּיעַ.

דָּבָר לֹא נֶעְלָם -
טוֹב אוֹ רַע, בְּלִי מִנִּיעַ,
אוֹר הִיָּה צַח וְרֵם,
רַק שְׁזָה לֹא מִשְׁבִּיעַ.

הַחַיִּים בְּעֶצְמָם
לִי עָזְרוּ, לֹא מִצְנִיעַ, -
בֶּר-מִזֵּל מְפֹרָסָם,
רַק שְׁזָה לֹא מִשְׁבִּיעַ.

עָלַי פָּרָא לֹא קָם,

Веток не обломало...
День промыт, как стекло,
Только этого мало.

1967

И это снилось мне

И это снилось мне, и это снится мне,
И это мне еще когда-нибудь приснится,
И повторится все, и все довоплотится,
И вам приснится все, что видел я во сне.

Там, в стороне от нас, от мира в стороне
Волна идет вослед волне о берег биться,
А на волне звезда, и человек, и птица,
И явь, и сны, и смерть - волна вослед волне.

Не надо мне числа: я был, и есмь, и буду,
Жизнь - чудо из чудес, и на колени чуду
Один, как сирота, я сам себя кладу,
Один, среди зеркал - в ограде отражений
Морей и городов, лучащихся в чаду.
И мать в слезах берет ребенка на колени.

1974

שום אוֹיֵב לא הִכְרִיעַ,
וְהַיּוֹם הוּא מְשֻׁלָּם,
רַק שְׁזָה לא מִשְׁבִּיעַ.

1967

הִזָּה בְּחִלּוּמִי

חִלְמָתִי עַל כָּל זֶה, וְעוֹד מִמְּשִׁיךְ לְחֵלֶם,
וְגַם מִתִּשְׁהוֹ אֲחֵלֶם עוֹד פֶּעַם, בְּטַח,
הַכֹּל יֵשׁוּב, יִגְדֵל וַיִּתְגַּשֵּׁם, רַב עֶרֶךְ,
וְתַחֲלֹמוֹ כָּל מָה שֶׁבָּא לִי בְּחֵלֶם.

הִרְחַק מִהֶעוֹלָם, הִרְחַק מֵאֲנָשִׁים
גַּל אַחֵר גַּל מָכָה, כָּשָׁהוּא לְחוֹף מְגִיעַ,
וְעַל הַגַּל כּוֹכֵב, אָדָם, צִפּוֹר מוֹפִיעַ, -
חֵלֶם, וּמִצִּיאוֹת, וּמָוֶת - בְּגָלִים.

הֵיִיתִי, וְקָיָם, וְגַם אֶהְיֶה, מִבְּטִיחַ,
וְהַחַיִּים הֵם נֹס, וְאֶת עֲצָמֵי מִנִּיחַ
אֲנִי עַל בְּרָכִיָּהֶם, לְבַד בֵּין הַמַּרְאוֹת,
בְּהֵן יָמִים, עָרִים בְּזָהָר מִשְׁתַּקְּפוֹת.
הָאֵם אֶת בְּנָהּ, לָהּ כָּמוֹ יְתוֹם כָּמָה,
בְּחוּם וּבִדְמָעוֹת לּוֹקַחַת אֶל בְּרָכִיָּהּ.

1974